

Bölüm **25**

AKUT VE KRONİK PANKREATİTTE BESLENME

Serdar GÜRSUL¹

GİRİŞ

Pankreas, fonksiyonel olarak endokrin ve ekzokrin bez salgıları olan anatomik olarak retroperitoneal yerleşimli organdır. Pankreatitler en sık görülen pankreas hastalığıdır. Pankreatitler akut ve kronik pankreatit olarak ikiye ayrılır. Akut pankreatit, kanda ve/veya idrarda pankreas enzimlerinin artış gösterdiği ani başlangıçlı karın ağrısı ile karakterize hastalıktır (1). Akut pankreatitte sıklıkla pankreasta morfolojik değişikliğe rastlanır. Kronik pankreatit, ağrısız veya tekrarlayan karın ağrılarının olduğu diyabet gibi pankreas yetmezlik bulgularının gözleendiği pankreas hastalığıdır (1). Akut ve kronik pankreatit hastalarda özellikle sindirim metabolizmasında görülen değişiklikler sebebiyle beslenme stratejisi önemli yer tutmaktadır.

AKUT PANKERATİTTE BESLENME

Akut pankreatit pankreasın en fazla görülen hastalığıdır. Akut pankreatit insidansı 100.000'de 13 ile 45 arasında değişmektedir (2). Patogenezinden normalde inaktiv olunan pankreas enzimlerinin çeşitli faktörlerle etkileşerek akut hale geçmesi ve pankreas hücrelerini sindirmesi sonucu gelişen inflamasyon yeri almaktadır (3). En sık akut pankreatit nedenleri safra kanal taşları ve alkol kullanımıdır. İlaç etkileşimleri, pankreasın solid ve kistik tümörleri, iatrojenik (post- ERCP) ve hipertrigliseridemi diğer nadir sebeplerdir (4).

Akut pankreatitler hastalığın şiddetine göre üçe ayrılır. Organ yetmezlik bulgularının gözlenmediği, sistemik ve lokal komplikasyonun olmadığı vakalar hafif akut pankreatit olarak sınıflandırılır. 48 saat içinde kendini sınırlayan organ yetmezlik bulgularının görüldüğü akut pankreatit olguları orta şiddete akut pankre-

¹ Uzman doktor, Özel Elazığ Hayat Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği, gursulserdar@yahoo.com.tr

KAYNAKLAR

1. Singer MV, Gyr K, Sarles H. (1984). Revisedclassification of pancreatitis. Report of the Second International Symposium on theClassification of Pancreatitis in Marseille, , March 28-30, France:683-690.
2. Yadav D, Lowenfels AB. Theepidemiology of pancreatitisandpancreaticcancer. Gastroenterology144(6), 1252-1261.
3. Glazer, G. (1988). Contentiousissues in acutepancreatitis. InGlazer G, Ranson JHC (Eds) . Acutepancreatitis (1st ed, pp1-36). Experimentalandclinicalaspects of pathogenesisandmanagement. London: BailliereTindall.
4. Gullo L, Migliori M, Olah A, et al. Acutepancreatitis in fiveEuropeancountries: etiologyand-mortality. Pancreas 2002;24:223–227.
5. Çağın YF, Seçkin Y. Akut pankreatit şiddetini değerlendirmede kullanılan yöntemler. Güncel Gastroenteroloji 2015;19:275-282.
6. Marik PE, Zaloga GP. Meta-analysis of parenteralnutritionversusenteralnutrition in patientswithacutepancreatitis. BMJ 2004;328:1407-1412.
7. Wu BU, Banks PA. Clinicalmanagement of patientswithacutepancreatitis. Gastroenterology 2013;144:1272–1281.
8. Abou-Assi S, O'Keefe SJ. Nutritionsupport in acutepancreatitis: A systematicreview of theelite- raturenutrition. Journal of parenteralandenteralnutrition 2002;18:938.
9. McClave SA, Greene LM, Snider HL, et al. Comparison of thesafety of earlyenteralvsparenteralnutrition in mildacutepancreatitis. Journal of parenteralandenteralnutrition 1997;21:14–20.
10. Windsor AC, Kanwar S, Li AG, Barnes E, et al. Comparedwithparenteralnutrition, enteral-feedingattenuatestheacutephaseresponseandimprovesdiseasesseverity in acutepancreatitis. Gut 1998;42:431–435.
11. Vege SS, DiMagno MJ, Forsmark CE, et al.Initialmedicaltreatment of acutepancreatitis: americangastroenterologicalassociationinstitutetechnicalreview. Gastroenterology 2018; 154(4):1103-1139.
12. Crockett SD, Wani S, Gardner TB, et al. Americangastroenterologicalassociationinstitutegui- deline on initialmanagement of acutepancreatitis. Gastroenterology 2018; 154(4):1096-1101.
13. Petrov MS, McIlroy K, Grayson L, et al. Earlynasogastrictube feding versusnilperos in mildto- moderateacutepancreatitis: a randomizedcontrolledtrial. ClinNutr. 2013;32.697-703.
14. Eckerwall GE, Tingstedt BB, Bergenzaun PE, et al. Immediate oral feeding in patientswith- mildacutepancreatitis is safeandmayacceleraterecovery -a randomizedclinicastudy. ClinNutr. 2007;26:758-763.
15. Abou-Assi S, O'Keefe SJD. Nutrition in acutepancreatitis. J Clin. Gastroenterol. 2001;32:203- 209.
16. Jacobson BC, VanderVliet MB, Hughes MD, et al. A prospective, randomizedtrial of clearliqu- idsversuslow-fatsoliddiet as theinitial meal in mildacutepancreatitis. ClinGastroenterolHepa- tol. 2007;5:946–951.
17. Sathiaraj E, Murthy S, Mansard MJ, et al. Clinicaltrial: oral feedingwith a softdietcomparedwit- hclearliquiddiet as initial meal in mildacutepancreatitis. AlimentPharmacolTher. 2008;28:777– 781.
18. Chebli J, Gaburri P, De Souza A, et al. Oral refeeding in patientswithmildacutepancreatitis: pre- valenceand risk factors of relapsingabdominalpain. J GastroenterolHepatol. 2005;20(9):1385– 1389.
19. Teich N, Aghdassi A, Fischer J, et al. Optimal timing of oral refeeding in mildacutepancreatitis: results of an openrandomizedmulticentertrial. Pancreas. 2010;39:1088-1092.
20. Qi D, Yu B, Huang J, et al. Meta-Analysis of EarlyEnteralNutritionProvidedWithin 24 Hours of Admission on ClinicalOutcomes in AcutePancreatitis. JPEN J ParenterEnteralNutr. 2018;42(7):1139-1147.
21. QiuZ, Wang Z, Cheng F, et al. Theclinicalvalues of ultra-earlyenteralnutritioncombinedwith-

- microecopharmaceutics on patientswith severe acutepancreatitis. ChineseJournal of EmergencyMedicine 2018;27(9):967-971.
- 22. Li W, Liu J, Zhao S, et al. Safetyandefficacy of total parenteralnutritionversus total enteralnutritionforpatientswith severe acutepancreatitis: a meta-analysis. J IntMedRes. 2018;46(9):3948-3958.
 - 23. Wu B, Banks P. Clinicalmanagement of patientswithacute pancreatitis. Gastroenterology 2013;144(6):1272-1281.
 - 24. Marik P, Zaloga G. Meta-analysis of parenteralnutritionversusenteralnutrition in patientswith acute pancreatitis. BMJ. 2004;328(7453):1407.
 - 25. N. Singh, B. Sharma, M. Sharma et al. Evaluation of earlyenteral feeding throughnasogastricandnasojunaltube in severe acutepancreatitis: a noninferiorityrandomizedcontrolledtrial. Pancreas 2012;41(1):153-159.
 - 26. Kumar A, Singh N, Prakash S, et al. Earlyenteralnutrition in severe acutepancreatitis. A prospective randomizedcontrolledtrialcomparingnasojunalandnasogastricroutes. J ClinGastroenterol. 2006;40:431-434.
 - 27. Petrov MS, Loveday BP, Pylypchuk RD, et al. Systemicreviewand meta- analysis of enteralnutritionformulations in acutepancreatitis. Br J Surg. 2009; 96: 1243-1252.
 - 28. Johnson CD,Hosking S. Nationalstatisticsfordiet, alcoholconsumption, andchronicpancreatitis in EnglandandWales, 1960-88. Gut 1991; 32: 1401-1405.
 - 29. Yadav D, Timmons L, Benson JT, et al. Incidence, prevalence, andsurvival of chronicpancreatitis: A populationbasedstudy. Am J Gastroenterol 2011;106:2192-2199.
 - 30. Lin Y, Tamakoshi A, Matsuno S, et al. Nationwideepidemiologicalsurvey of chronicpancreatitis in Japan. J Gastroenterol. 2000;35:176-178.
 - 31. Meier R1, Ockenga J, Pertkiewicz M, et al. ESPEN Guidelines on EnteralNutrition: Pancreas. ClinNutr. 2006;25(2):275-284.
 - 32. Pham A, Forsmark C. Chronicpancreatitis: reviewandupdate of etiology, risk factors, andmanagement. F1000Res. 2018;7:607.
 - 33. Lévy P, Domínguez-Muñoz E, Imrie C, et al. Epidemiology of chronicpancreatitis: burden of thediseaseandconsequences. UnitedEuropeanGastroenterol J. 2014;2(5):345-354.
 - 34. Rasmussen HH, Irtun O, Olesen SS, et al.Nutrition in chronicpancreatitis. World J Gastroenterol. 2013;19:7267-7275
 - 35. Meier RF, Sobotka L. Basics in ClinicalNutrition: Nutritionalsupport in acuteandchronicpancreatitis. TheEuropean e-Journal of ClinicalNutritionandMetabolism 2010;5:58-62.
 - 36. Lankisch PG, Schmidt I, Konig H, et al. Faecalelastase 1: not helpful in diagnosingchronicpancreatitisassociatedwithmildtomoderateexocrinepancreaticinsufficiency. Gut 1998;42:551-554.
 - 37. Sikkens EC, Cahen DL, Kuipers EJ, et al.Pancreaticenzymereplacementtherapy in chronicpancreatitis. Best PractResClinGastroenterol. 2010;24:337-347.
 - 38. Cui Y, Andersen DK. Pancreatogenicdiabetes: specialconsiderationsformanagement. Pancreatology 2011;11:279-294.
 - 39. Duggan S, O'Sullivan M, Feehan S. Nutritiontreatment of deficiencyandmalnutrition in chronicpancreatitis: a review. NutrClinPract. 2010;25(4):362-370.
 - 40. Duggan, SN, Conlon KC. A practicalguidetothenutritionalmanagement of chronicpancreatitis. PractGastroenterol 2013;118:24-32.
 - 41. Hartwig W, Werner J, Ryschich E, et al.Cigarettesmokeenhancesethanolinduced pancreaticinjury. Pancreas. 2000; 21(3): 272-278.
 - 42. Kucheryavy YA, Andreev NA. NutritionalStatus in PatientswithChronicPancreatitis. Journal of NutritionalTherapeutics 2014;3:122-132.
 - 43. Skipworth JR, Raptis DA, Wijesuriya S, et al. Theuse of nasojejunalnutrition in patientswithchronicpancreatitis. JOP. 2011;12(6):574-580.